

“Βούτσεκ, το τραύμα και οι στάχτες”

Ο Σάββας Στρούμπος είναι μαθητής του Θ. Τερζόπουλου και συνεχιστής της μεθόδου και του συστήματός του. Φέτος σκηνοθετεί με τη δική του ομάδα Σημείο Μηδέν τον “ Βούτσεκ” του Μπύχνερ στο Νέο Χώρο του Θεάτρου Αττις και γράφει για το *onlytheater*.

Λέμε για τον «Βούτσεκ» ότι είναι έργο – τραύμα. Αυτό δεν αρκεί. Ο «Βούτσεκ» είναι το τραύμα, η πληγή που πυορροεί, εφόσον όλες οι σταθερές της ζωής ενός «κανονικού» ανθρώπου απανθρακώνονται σ’ έναν κόσμο “χωρίς ψυχή και πνεύμα” (Μαρξ). Εκκλησία και στρατός, νόμος και δίκαιο, οικογένεια και κοινωνία... Ο Βούτσεκ βαδίζει πάνω στ’ αποκαΐδια τους... Ζωτικός του χώρος το στρατόπεδο συγκέντρωσης. Ο Μπύχνερ δεν το ονομάζει έτσι. Προφητεύει τη συνθήκη, μα δε δίνει όνομα στην κόλαση, την αφήνει να καίει... και να καίει...

Ανοίγοντας το βλέμμα, ο “κόσμος του στρατοπέδου” (Πρίμο Λέβι) χάνει τα χωρικά και χρονικά του όρια. Στρατόπεδο συγκέντρωσης είναι ο ίδιος ο κόσμος μας.... Καιρός η κουβέντα περί ολοκληρωτισμού, περνώντας απ’ τους διαύλους της ιστορίας, ν’ ανοίξει για το σήμερα, για το εδώ -και- τώρα...

Με τον «Βούτσεκ», ο Γκέοργκ Μπύχνερ γράφει την τραγωδία της Απο-ανθρωποποίησης. Ξεκινά απ’ τη σκοτεινή παράδοση του Ρομαντισμού, υπογράφοντας τη γενέθλια πράξη του Μοντερνισμού. Η νεωτερικότητα είναι κι αυτή τραυματισμένη. Η τρέλα είναι το εύφλεκτο υλικό της ανθρώπινης τραγωδίας. Κι αυτό μας το δίδαξαν καλύτερα απ’ όλους οι αρχαίοι τραγικοί.

Ο (αντί) ήρωας του Μπύχνερ είναι ένας παραληρηματικός παρίας και όχι κάποιος ευγενής, ιππότης ή άρχοντας. Η γυναίκα του, Μαρία, μια νεαρή γυναίκα εγκλωβισμένη στο βάλτο της απο-ανθρωποποίησης, στην έρημο του παραληρήματος. Γιατρός, Λοχαγός και Αρχιτυμπανιστής διαμορφώνουν το θανατηφόρο τρίπτυχο: εξουσία –έλεγχος – καταστολή πάνω και μέσα στο μυαλό και το σώμα του πειραματόζωού τους. Το «υποκείμενο Βούτσεκ» εξεγείρεται, αλλά ενάντια στον ίδιο του τον εαυτό... δολοφονεί με μανία τη γυναίκα του και μάνα του παιδιού του....

Αφορμή η μοιχεία... αιτία η ανέχεια... Για τον Βούτσεκ ο φόνος δεν είναι λυτρωμός. Το τραύμα βαθαίνει και ο δρόμος της τρέλας ανοίγει ανεπιστρεπτί....

Ο Μπύχνερ γράφει την τραγωδία ενός παρία και συγκρούεται με νόρμες και νόμους μιας ζωής ά-ζωης. Στην εναγώνια κραυγή του δεν υπάρχει φως, παρά μόνο στη δυνατότητα να κινηθούμε αποφασιστικά προς την κατεύθυνση της χειραφέτησης των ανθρώπων όπου Γης...

Hic Rhodus, hic saltus.

Σάββας Στρούμπος

2015